

Rakennus- ja ympäristölautakunnan toimintakertomus 2023

RakYmplk 29.02.2024 § 27
443/02.06.01/2023

Valmistelija rakennustarkastaja 0400396074

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävät ovat maankäyttö- ja rakennuslain ja asetuksen nojalla annettujen määräysten ja ohjeiden valvonta sekä rakentamisen neuvonta. Myönnettyjen rakennus- ja toimenpidelupien määrä oli 248 kpl ja poikkeamis- ja suunnittelutarvehakemuksia käsiteltiin 52 kpl, Lupamäärä ei kerro suoraan rakennusten määrää koska yhdessä lupapäätöksessä voi olla useita rakennuksia. Kaikki luvat käsiteltiin sähköisen järjestelmän, Lupapiste.fi kautta.

Rakennusvalvonnan uudistettu taksa hyväksyttiin voimaan tulevaksi 1.1.2023. Rakennusvalvonnan toimintatuotot olivat 544.188 € ja toimintakulut 417.463 € ja toimintakate 126.725 €. Rakennusvalvonnan henkilöstömäärä oli kolme rakennustarkastajaa, toimistotyöntekijä ja yhteinen toimialasihteeri ympäristövalvonnan kanssa.

Ympäristövalvonta

Ympäristövalvontaa lukuun ottamatta vuoden 2023 tilinpäätöksessä kunnan muut ympäristökulut ja ympäristötuotot on sisällytetty muihin, pääasiassa teknisen toimen, mutta osittain myös hallinto-osaston ja sivistystoimen kuluihin ja tuloihin. Teknisen toimen alaisuuteen kuuluvat muun muassa seuraavat kunnan ympäristökulut: jäte- ja vesihuollon kehittämiskulut, rakennettujen vesistöjen kehitys-, hoito- ja tarkkailukulut, suljettujen kaatopaikkojen tarkkailusta vastaaminen, maankaatopaikkojen ylläpito- ja tarkkailukustannukset sekä rakennetun ympäristön hoito (esimerkiksi puistot). Jätevesien käsittelystä kunnan alueella vastaavat vesihuollot ja vesiosuuskunnat. Kunnallisesta jätehuollosta sekä jätehuoltoviranomaisen tehtävistä vastaa Lapin Jätehuolto kuntayhtymä Lapeco.

Ympäristövalvonta pitää sisällään kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät, sekä osittain ympäristöasioiden kehittämiseen, neuvontaan ja tutkimukseen liittyviä tehtäviä. Ympäristövalvonnan toimintakulut vuonna 2023 olivat 136.142 euroa. Ympäristövalvonnan tuotot vuonna 2023 olivat 58.383 euroa ja ne koostuivat lupa-, käsittely- ja tarkastusmaksuista. Lupien käsittelyaikatavoite ei toteutunut vuonna 2023. Syynä tavoiteajan ylitykselle olivat vuonna 2023 käsiteltyjen vanhojen lupa-asioiden käsittelyaikojen pituudet, jotka ovat vääristäneet käsittelyaikojen keskiarvoa. Lupa-asioiden käsittelyaikojen vaihteluväli vuonna 2023 oli 2-84 kk.

Vuodelle 2023 palkattiin ympäristövalvonnalle kaksi ympäristötarkastajaharjoittelijaa. Harjoittelijat toteuttivat toukokuu-elokuu välillä kaksi valvontahanketta: haja-asutusalueiden herkkien vesialueiden kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien kartoitushankkeen sekä vaarallisia jätteitä tuottavien toimijoiden neuvonta- ja kartoitushankkeen.

Vuoden 2023 aikana ympäristövalvonta teki tarkastus- ja valvonta-käyntejä 131 kpl, joista 29 kpl tehtiin varsinaisena suunniteltuna määräaikaistarkastuksena. Määrä-aikaistarkastuksiin sisältyi rekisteröityjen toimintojen valvontaa (16 kpl), maa-ainesalueiden määräaikaistarkastuksia

(4 kpl) ja muiden laitosten määräaikaistarkastuksia (9 kpl). Muut valvontakäynnit liittyivät lupakäsittelyiden, asiakirjatarkastusten ja jatkuvan valvonnan havaintoihin tai ympäristövalvonnalle tehtyihin ilmoituksiin sekä yhteistyöhön ELY-keskuksen kanssa. Joihinkin kohteisiin tehtiin useampia käyntejä.

Suunniteltuja jätevesijärjestelmien kartoituskäyntejä (arvio 100) sekä valvontapyynnön tarkastuskäyntejä (arvio 150) ei ollut tarvetta toteuttaa, sillä ne saatiin käsiteltyä kirjallisesti. Lisäksi vesihuoltolain mukaisten kohteiden (20), erilliskeräysvelvollisten kiinteistöjen (20), purkukohteiden jätehuollon (50) ja kompostointi-ilmoitusten (50) valvontasuunnitelmat jouduttiin perumaan henkilöstövajauksen vuoksi. Siten suunniteltu kokonaiskäyntimäärä 505 alittui käytännön toteumassa (käyntejä yht. 131 kpl).

Toteumataulukko vuoden 2023 ympäristövalvonnan käynneistä

Käynnin laji	Määrä (kpl)
Tarkastukset	42
Maastokäynnit	46
Ilmoituksiin perustuvat tarkastukset	7
Katselmukset	1
Viranomaisedustukset	32
Osallistuminen ELY-keskuksen tarkastuksille	3
Valvontakäynnit YHT.	131
Neuvonta	6
Koulutus	20
Hanketyö	1
Muut käynnit YHT.	27
KAIKKI KÄYNNIT YHTEENSÄ	158

Toteumataulukko vuoden 2023 ympäristövalvonnan lupahakemusten käsittelyistä.

Lupa- ilmoitus- tai rekisteröintityyppi	Hakemuksia vireillä 2023	Päätöksiä 2023
Ympäristöluvut (YSL 27 § ja 28 §)	6	5
Ympäristönsuojelulain mukaiset ilmoitukset (YSL 115 § - 118 §)	10	9
Ympäristönsuojelulain mukaiset rekisteröinnit	3	3
Maa-ainesluvut	7	7
Maastoliikennelain ja vesiliikennelain mukaiset luvat	0	0
Ulkoilulain (UL 20 §) mukainen leirintäalue	1	1
Jätelain mukainen rekisteröinti (JL 100 §)	1	1
YHTEENSÄ	28	26

Hankkeet ja yhteistyö

Vuonna 2022 Kittilän kunnassa on aloitettu Kittilän pohjavesialueiden suojelusuunnitelman laatimishanke. Hankkeeseen saatiin Lapin ELY-

keskuksen avustuspäätös keväällä 2022 ja hankkeen toteutus on vuonna 2022 alkanut ohjausryhmän kokoamisella, ohjausryhmän ensimmäisillä kokouksilla ja hankesuunnitelman laatimisella. Vuonna 2023 hankkeen toteuttava konsulttiyhtiö kilpailutettiin ja tarjouksen jättäneiden joukosta valittiin FCG. Hanketta jatketaan vuonna 2024. Hankkeen rahoitus on osoitettu kunnan ympäristövalvonnan budjetista vuosille 2023 ja 2024. Hankkeen avustuksen maksatukset tullaan hakemaan vuonna 2024.

Vuonna 2023 käynnistyi Kittilän kunnan ilmastosuunnitelman laatiminen. Kunta sai 22.8.2023 Ympäristöministeriöltä avustuspäätöksen ilmastolain (423/2022) 14 a §:n mukaisen kunnan ilmastosuunnitelman valmisteluun. Avustus on 45 000 euroa, joka käytetään kokonaisuudessaan ilmastosuunnitelman laatimisen hankintaan. Hankinta kilpailutettiin syksyllä 2023, minkä perusteella ilmastosuunnitelman laadinta päätettiin hankkia Sitowise Group Oy:ltä. Suunnitelman laatiminen käynnistyi syksyllä 2023 ja työ valmistuu syksyllä 2024.

Kittilän kunta on ollut vuodesta 2016 mukana Kemi-Ounasjoen yhteistarkkailussa. Yhteistarkkailun tavoitteena on suunnitelmallisesti seurata kuormituksen vaikutuksia jokien tilaan fysikaalisia, kemiallisia ja biologisia tekijöitä tarkkailemalla. Seurantaa koordinoi Kemijoen vesiensuojeluyhdistys, jonka hallituksessa Kittilän kunnalla on oma edustaja. Yhteistarkkailun rahoitus on osoitettu kunnan ympäristövalvonnan budjetista.

Kittilän kunta on ollut vuodesta 2017 mukana vaelluskalakantojen elvyttämiseen tähtäävän Lohijokitiimi ry:n toiminnassa. Toimintaa tukemassa on yhdeksän kuntaa sekä kolme kalastusaluetta. Lohijokitiimi ry:n tavoitteena on Kemi-Ounasjoen vaelluskalojen kulkuyhteyksien sekä luontaisen lisääntymisen palauttaminen kalateiden sekä ylisiirtojen avulla. Toimintaan sisältyy Isohaaran ja Vallitunsaaren kalateiden hoidon, ylläpidon ja kehittämisen lisäksi lohien ylisiirto sekä kalateiden toiminnan seurantaa. Lohijokitiimi ry:n toimintaan osallistumisen rahoitus on osoitettu hallinto-osaston budjetista.

Vuonna 2023 aloitettiin selvitystyö mahdollisista kalatieratkaisuista Kittilän keskustassa sijaitsevan Aakenusjokisuun tekojärven ja Ounasjoen välille. Selvitystyön suunnitteluun kilpailutettiin ja tarjouksen toimittaneista valittiin toteuttajaksi FCG, hanke jatkuu vuonna 2024. Hankkeen rahoitus on osoitettu teknisen toimen budjetista, lisäksi hankkeelle on haettu rahoitusta ELY-keskukselta. Hankkeen valmistumisen jälkeen tarkoituksena on perustaa hankkeen ohjausryhmä, joka valitsee suunnitteluvaiheeseen jatkavan vaihtoehdon.

Jätelainsäädännön osalta kunnan ympäristövalvonta on osallistunut teknisen toimen Kierrätyskeskushankkeeseen lainsäädännöllisen neuvonnan ja hanketyön kautta. Tavoitteena on kehittää kestävää kiertotaloustoimintaa kunnan alueella ja vastata niin kansallisen kuin kansainvälisen jätehuollon kehittämisen tavoitteisiin.

Lisäksi kunnan ympäristövalvonta on osallistunut Lapin jätehuollon yhteistyöryhmään, Lapin vesienhoidon yhteistyöryhmään, kaivoksen yhteistyöryhmään, Lapin Helmi-ohjelman yhteistyöryhmään sekä ympäristörikosten torjunnan yhteistyöryhmään.

Esittelijä

Rakennustarkastaja Niska Matti

Päätösehdotus

Esitän, että lautakunta hyväksyy tilipäätöksen ja rakennus- ja ympäristölautakunnan toimintakertomuksen sekä selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vuodelta 2023.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Ympäristösihteeri Noora Anttila oli läsnä asian käsittelyn ajan.